

**Annotatie Voortgang Programma
Zorg**

**Raadscommissie voor Zorg,
Welzijn, Cultuur en Sport**

Van: drs. L.M. (Mark) Jongsma en N.L. Snoeij
E-mail: m.jongsma@griffie.rotterdam.nl
Telefoon: (010) 2672559

Aan: Commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en
Sport (ZWCS)

Bezoekadres: Stadhuis
Coolsingel 40 Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Betreft: Annotatie Voortgang Programma Zorg

Datum: 27 september 2023
Kenmerk: 23bb006303

Overlegvergadering 4 oktober 2023

1. Doel van de bespreking

Het bespreken van de voortgang 2023 van het programma Zorg. Omdat het een groot programma is, en om het politieke debat over dit onderwerp te structureren, wordt u geadviseerd om het debat langs een aantal hoofdlijnen te voeren:

- De bestuurlijke hoofdlijnen van het programma zorg en dan met name de bestuursopdracht zorg en de onderwerpen jeugdzorg, thuiszorg en WMO.

Het daklozenbeleid is recent nog uitgebreid aan de orde geweest in commissie en raad en daarom wordt u verzocht om dit onderwerp bij de bespreking vandaag buiten beschouwing te laten.

Het onderdeel leerlingenvervoer is een apart besprekspunt op de agenda.

De financiële aspecten van het programma Zorg komen nog uitgebreid ter sprake bij de bespreking van de begroting 2024 (vanaf 27 september beschikbaar via: watdoetdegemeente.rotterdam.nl) op 25 oktober a.s.

Voorafgaand aan dit debat had u de mogelijkheid om vooraf technische vragen te stellen over de (bij dit onderwerp te betrekken) stukken. De beantwoording van deze technische vragen zal kort voor de commissiebehandeling bij de stukken geplaatst worden.

2. Geschiedenis

Bestuursopdracht Zorg

Op [8 februari j.l.](#) heeft de commissie gesproken over de Bestuursopdracht Zorg en de aanpassingen waaraan gewerkt wordt om de stijgende groei in zorgvraag te verminderen. Ook rondom de [begroting 2023](#) (november 2022) en de voorjaarsnota (juni/juli 2023) is uitgebreid gesproken over dit onderwerp. Op 13 september 2023 heeft een [gesprek](#) plaats gevonden tussen zorgaanbieders en leden van de commissie ZWCS.

Door de griffie is een [themapagina](#) gemaakt over dit onderwerp, omdat dit een belangrijk onderwerp zal zijn de komende jaren en naar verwachting ook nog zal doorlopen in de

volgende bestuursperiode(s). Deze themapagina kan ook gebruikt worden als overdrachtsdocument voor een nieuwe gemeenteraad. De themapagina wordt in ieder geval halfjaarlijks "up to date" gebracht en voorafgaand aan een debat over dit onderwerp. Mocht u opmerkingen of suggesties hebben over de themapagina, dan hoort de griffier van de commissie dit graag.

3. Te bespreken stukken

- Afdoeningsvoorstel toezegging wethouder Buijt over bestuursopdracht Zorg – Voortgang maatregelen 23bb001012 ([23bb005862](#));
- Wethoudersbrief Buijt en Achbar over voortgang Bestuursopdracht Zorg ([23bb004470](#))
- Wethoudersbrief Buijt over landelijke hervormingsagenda Jeugd (met financiële bijdrage) ([23bb005168](#) met bijlagen [23bb005169](#) en [23bb005170](#));
- Collegebrief over Voortgang Inkoop Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp ([23bb002692](#));
- Wethoudersbrief Struijvenberg over voortgangsrapportage Jaarrekeningproces 2023 ([23bb005856](#)).

Daarbij betrekken:

- Afdoeningsvoorstel toezeggingen wethouder Buijt over Jaarverslag 2022 Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond ([23bb005402](#) met bijlage [23bb005403](#));
- Wethoudersbrief Buijt en Achbar over Toezicht Sociaal Domein – Bestuursopdracht zorg, deelopdracht bestaanszekerheid ([23bb005638](#));
- Wethoudersbrief Buijt over regiobeeld Integraal Zorgakkoord ([23bb005499](#));
- Wethoudersbrief Buijt en Achbar over Voortgangsbrief 'Heel de Stad' ([23bb004736](#));
- Collegebrief over Voortzetting PRIO ([23bb002409](#) met bijlage 23bb002410);
- Wethoudersbrief van 29 september 2023 over wachtlijden Wmo ([23bb006401](#))

4. Aandachtspunten

1. Bestuursopdracht Zorg

- Voortgang eerste set maatregelen

Deze aanpassingen zijn inmiddels ingevoerd; de gemeentelijke medewerkers zijn hiervoor getraind en opgeleid, en hebben voldoende handvatten om de aanpassingen uit te voeren. Momenteel wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een dashboard om daarin de waar mogelijk kwantificeerbare effecten van de (eerste set) aanpassingen intern te monitoren. Het dashboard wordt doorontwikkeld. Het college verwacht een 2.0 release eind dit jaar. Met daaropvolgende releases zullen steeds meer maatregelen worden toegevoegd aan het dashboard. Een eerste inzicht in het financiële effect van de maatregelen zal voor het einde van dit jaar beschikbaar zijn.

- Tweede set maatregelen

De gemeente heeft direct volgend op de eerste set maatregelen, parallel aan de gesprekstafels, een tweede set aanpassingen ontwikkeld. Vanaf 1 juli 2023 is gestart met de invoering van deze tweede set en richt zich vooral op het aanscherpen van de werkwijze binnen de gemeentelijke organisatie. Het gaat hier om aanpassingen binnen huidig beleid en huidige contracten. De eerste set was alleen gericht op Wmo-maatwerkondersteuning. Deze tweede set is hoofdzakelijk gericht op Jeugdhulp.

Toezicht Sociaal Domein

[Toezicht Sociaal Domein \(TSD\)](#) heeft afgelopen maanden in Rotterdam samen met inwoners, instellingen en professionals een actieonderzoek uitgevoerd waarin inwoners die naast schulden ook problemen hebben op andere leefgebieden. Uit de gesprekken komen rode draden naar voren op de volgende onderwerpen:

- Toegang tot hulp;
- De samenhang in de hulp.

TSD beschouwt het initiatief om vanuit de portefeuilles van meerdere wethouders te komen tot een integrale aanpak om de bestaanszekerheid van inwoners van Rotterdam te bevorderen als ambitieus, voortvarend en noodzakelijk. TSD ziet veel potentie in de organisaties en professionals die zij heeft gesproken, maar ook noodzaak om verbetering in het sociaal domein te realiseren. Inwoners, organisaties en gemeente voelen de urgentie om de bestaanszekerheid in Rotterdam te verbeteren. Nu is het zaak dit met elkaar ten uitvoer te brengen.

Inkoop Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp

Tussen 2022 en 2023 start de nieuwe contractperiode voor vier grote inkoopsporen:

- Welzijn (gestart per 1 juni 2022);
- Jeugdhulp (gestart per 1 januari 2023);
- Wmo-maatwerkondersteuning, inclusief gezins- en huiselijk geweld arrangement;
- Wijkteams.

De inkoopstrategieën van voornoemde sporen zijn in de eerste helft van 2021 door uw raad besproken en vastgesteld. Op basis van de inkoopstrategieën zijn de aanbestedingen voorbereid en worden/zijn deze uitgevoerd.

1^e voortgangsrapportage jaarrekening 2023 - Voortgang Inkoop Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp ([23bb005856](#))

Uit de voortgangsrapportage die op 19 september jl. in uw Commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR) besproken is (slide 10), blijkt dat het bedrag van onrechtmatigheid voor deze contracten tot en met het 2e kwartaal 2023 is vastgesteld op €33,7 mln.

Eerder bent u hierover geïnformeerd middels een Collegebrief over Voortgang Inkoop Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp ([23bb002692](#)). In deze brief is de omvang van deze rechtmatigheidsfout niet vermeld. Opgeteld met mogelijke andere rechtmatigheidsfouten binnen de totale begroting 2023 van de gemeente Rotterdam zou dit het oordeel van de accountant kunnen raken.

Wethouder Struijvenberg heeft in de COR de volgende toezegging gedaan:

Hij zal de COR in oktober een brief te sturen met betrekking tot de in de Voortgangsrapportage ([23bb005856](#)) gemelde onrechtmatigheid bij MO Jeugdhulp.

U zou wethouder Buijt hierover de volgende vragen kunnen stellen:

- hoe is de onrechtmatigheid precies ontstaan;
- Waarom was de exacte omvang van de onrechtmatigheid niet bekend in april ([23bb002692](#));
- Is de fout herstelbaar;
- Heeft de onrechtmatigheid consequenties voor het beleid, danwel voor de financiën?

Vandaag wordt voorgesteld om de volgende toezeggingen af te doen:

- Toezegging 'Bestuursopdracht Zorg- Voortgang maatregelen' (23bb001012)
- Toezegging 'Concept-Voorjaarsnota – uitwerking aanvullende taakstelling' (23bb004647)

5. Financiële en juridische consequenties

1. Bestuursopdracht Zorg

De lasten in het sociaal domein zijn de afgelopen jaren fors toegenomen. Deze trend doet zich al voor sinds de decentralisaties. De Commissie tot Onderzoek van de Rekening (COR) heeft bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 (juni 2022) in [haar advies](#) aangegeven, dat dergelijke jaarlijkse lastenstijgingen op termijn onhoudbaar zullen zijn voor de gemeente. De COR adviseerde de Raad ook om alle (financiële) ontwikkelingen in het sociaal domein de komende jaren nauwgezet te volgen.

- Eerste tranche maatregelen

De verwachting is dat invoering van deze eerste set maatregelen leidt tot een kleinere groei aan zorgkosten van **€ 4,6 miljoen in 2023 oplopend naar € 17,1 miljoen in 2026**. Op basis van een nulmeting wordt het financiële effect periodiek gemonitord. Gedurende het jaar zullen er nieuwe tranches van maatregelen worden ingevuld. Het streven is een totaal aan maatregelen gericht op de € 16 miljoen in de begroting 2023.

- Tweede tranche maatregelen

Zie hiervoor de tabel in brief [23bb004470](#).

6. Achtergrondinformatie

- [Brief staatssecretaris van Ooijen 13 mei 2022](#);
- Wethoudersbrief Buijt en Achbar over Bestuursopdracht Zorg 13 december 2022 ([22bb008511](#));
- [Stand van zaken hervormingsagenda jeugd 23 december 2022](#);
- Afdoeningsvoorstel wethouder Buijt toezegging 23bb001014 over Bestuursopdracht Zorg
- Overhead Wmo 4 april 2023 ([23bb002250](#));
- Afdoeningsvoorstel wethouder Buijt toezegging 23bb001397 over Bestuursopdracht Zorg 1 mei 2023 ([23bb002851](#));
- Wethoudersbrief Buijt en Achbar over voortgang Bestuursopdracht Zorg 26 juni 2023 ([23bb004470](#)).
- [Themapagina bestuursopdracht zorg](#)
- [Bestuurlijke hoofdlijnen 2023-2026 | Begroting Rotterdam 2023](#)
 - Het programma zorg treft u op [pag. 189](#) van de begroting
- [Zorg, welzijn en wijkteams | Begroting Rotterdam 2023](#)

7. Verdere procedure

Raadsbehandeling is niet voorzien. Het college zal de raad eind 2023 informeren over de uitkomsten van de toetsing en het vervolgproces. U kunt desgewenst een 2-minutendebat over dit onderwerp aanvragen.

Bijlage met achtergrondinformatie

Voortgangsrapportage 'Heel de Stad'

Het beleidsplan 'Heel de Stad' is door uw raad besproken en vastgesteld op 4 februari 2021. Hierin heeft de raad de ambities vastgelegd ten aanzien van maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp in Rotterdam. Op 25 mei 2022 heeft de Tijdelijke commissie Sociaal gesproken over de Voortgangsbrief Heel de Stad en Jeugdhulp 2022, voor wat betreft het onderdeel Jeugdhulp.

Voortgangsrapportage 'Heel de Stad'

In de Voortgangsrapportage wordt ingegaan op de drie groepen die extra aandacht krijgen in het beleidsplan. Het gaat om de jonge generatie Rotterdammers, Rotterdammers in een kwetsbare positie en oudere Rotterdammers die langer thuis wonen. De getroffen maatregelen richten zich op de organiseerbaarheid van kwalitatief goede hulp en ondersteuning en op het voorkomen, verplaatsen en/of vervangen van (duurdere) hulp en ondersteuning. Hierbij ligt het accent op preventie. Ook wordt in het beleidsplan aandacht besteed aan de manier waarop het college reflecteert en leert om de kwaliteit van hulp te verbeteren.

Jaarverslag VTRR

Op [24 mei jl.](#) heeft de commissie het Jaarverslag 2021 en de voortgang 2022 VTRR in de commissie besproken. In 2022 heeft VTRR uitvoering gegeven aan de overeengekomen activiteiten, maar behaalt de overeengekomen kritische prestatie-indicatoren (KPI's) grotendeels niet. Dit is het gevolg van de wachtlijsten die vóór de zomer 2022 zijn opgelopen. De oorzaken van de opgelopen wachtlijsten zijn een hoge instroom van meldingen en interne ontwikkelingen (relatief hoog ziekteverzuim en verlof). Daarnaast is sprake van een toename van complexe problematiek wat doorwerkt in de hele keten.

In het Strategisch Beleidsplan 2020-2022 heeft VTRR vijf inhoudelijke ambities geformuleerd. Belangrijke inhoudelijke ontwikkelingen uit het jaarverslag 2022 zijn:

1. Wachtlijstvrij werken: Met het project 'wachtlijstvrij werken' wil VTRR grip krijgen op de wachtlijsten.
2. Samenwerking wijkteams
3. Filomena
4. Zorg- en Veiligheidshuis
5. Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
6. Ervaringsdeskundigheid
7. Goed werkgeverschap

In 2022 heeft VTRR een subsidie ontvangen van € 17.592.947,- op basis van de begroting over 2022 die is goedgekeurd door de GRJR. Het verslagjaar 2022 is afgesloten met een overschot van € 411.818. Door VTRR is voorgesteld om dit bedrag, vanuit winstdeling, toe te voegen aan het eigen vermogen. De GRJR moet hierover nog besluiten. Het overschot is relatief hoog omdat de GRJR medio december 2022 heeft ingestemd met financiering van nog niet afgesloten diensten. Inmiddels is VTRR vanuit het overschot van € 350.000,- verplichtingen aangegaan die het project Wachtlijstvrij werken ondersteunen. Voor 'Toeleiding Crisisopvang voor slachtoffers van huiselijk geweld', 'Ervaring in Huis', 'Filomena Governance' en 'Filomena, Centrum huiselijk geweld en kindermishandeling' zijn aanvullende subsidies toegekend door de gemeente Rotterdam.

In 2023 ontvangt VTRR een subsidie van € 19.024.849,-, op basis van de begroting over 2023 die is goedgekeurd door de GRJR. De begroting 2023 van VTRR is door de GRJR beoordeeld als realistisch. Het reserveerde bedrag in de begroting 2023 van de GRJR (opdracht H, VTRR) is voldoende om het subsidiebedrag aan VTRR te dekken.

Voorzetting PRIO

PRIO is eind 2020 gestart en zou als programma een looptijd hebben van 2 jaar.

Eind 2021 is uw raad met de brief ([21bb15682](#)) geïnformeerd over de voorgang van PRIO: het Programma Rotterdammers Integraal Ondersteunen en activeren. Op [19 januari 2022](#) is in de commissie ZOCS de Voortgangsbrief PRIO 2021 besproken.

In het 4^e kwartaal van 2022 is besloten om PRIO twee jaar voor te zetten met landelijke middelen; de POK-middelen Menselijke Maat (Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslagen). Eind 2024 stopt het programma en moet de werkwijze van PRIO zijn geborgd in de organisatie.

In 2023 en 2024 gaat PRIO zicht richten op de volgende thema's"

1. Voorzetten van de huidige hulplijn voor professionals;
2. Inzet op systeemveranderingen naar aanleiding van casuïstiek
3. Voorbereiden van de borging die eind 2024 is gerealiseerd

De kosten van PRIO worden in 2023 en 2024 gedekt door de landelijke POK-middelen.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

In september 2022 heeft de Minister van VWS landelijke afspraken gemaakt met koepelorganisaties in de zorg en de VNG over de toekomst van de Zorgverzekeringsweg (Zvw) en Wet langdurige zorg (Wlz) om de curatieve zorg beheersbaar te houden. De landelijke afspraken zijn vastgelegd in het IZA.

Dit landelijke akkoord bevat veel principe-afspraken, die via de zorgkantoorregio's moeten worden uitgewerkt. Dat gaat in twee stappen:

1. Het regiobeeld: landelijke deadline was 1 juli jl.
2. Het regioplan, bestaande uit twee delen: Regio-opgaven en Regio-afspraken. Landelijke deadline op 31 december 2023.

Om gemeenten tegemoet te komen in de nieuwe taken die het IZA met zich meebrengt voor het sociaal domein kent het Rijk een speciale uitkering (SPUK) aan gemeenten toe. Hiervoor is landelijk € 150 mln beschikbaar. De drie gemeenten in de zorgkantoorregio ontvangen hieruit van 2023 t/m 2026 jaarlijks maximaal €6,9 mln. Na 2026 wordt een bedrag toegevoegd aan het gemeentefonds, waarvan de omvang nog niet bekend is. Deze gelden moeten worden ingezet om de acties uit het regioplan te realiseren. In overleg met de gemeenten Krimpen aan den IJssel en Capelle aan den IJssel wordt komende periode de besteding voor 2023 t/m 2026 afgestemd.

Voor het realiseren van impactvolle transformaties is (eenmalig) geld beschikbaar. In totaal gaat het om landelijk 2x € 1,4 mld (dus: € 2,8 mld), in te zetten over een periode van 5 jaar. Vooral nog zijn de transformatiemiddelen alleen beschikbaar voor plannen die de Wlz en

Zvw ten goede komen. De wens vanuit gemeente Rotterdam en andere steden is dat deze middelen ten dienste van de totale zorg kunnen worden ingezet.

De financiën van het GALA worden beschikbaar gesteld via een SPUK. De GALA SPUK raakt die van het IZA op de domein overstijgende keteninterventies. De plannen voor het GALA en de bijbehorende middelen worden meegenomen in de herijking van het gezondheidsbeleid: gezond010: het akkoord. De subsidieaanvraag wordt voor 30 september 2023 geaccordeerd door het college. Het college verwacht de plannen en uitgangspunten van het herijkte gezondheidsbeleid begin 2024 aan uw raad voor te leggen.

De processen van het IZA en de BOZ kunnen elkaar versterken. Het gaat immers om een totaal beweging in de zorg: meer preventie, meer hulp uit de omgeving, meer ondersteuning uit het voorliggend veld, meer maatwerk en minder medicaliseren.